

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ СУҒУРТАИ ДАВЛАТИИ ИҶТИМОӢ

(Қонуни ҚТ аз 1.08.2003 № 35, аз 29.04.2006 № 187, аз 5.03.2007 № 244, аз 30.07.2007 № 332, аз 6.10.2008 № 440, аз 16.04.2012 № 824, аз 01.08.2012 № 893, аз 28.12.2013 № 1059)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқи, иқтисоди ва ташкилии суғуртаи давлатии иҷтимоиро муайян мекунад ва амали он нисбати суғуртаҳои ихтиёрии иҷтимоӣ татбиқ намешавад.

ФАСЛИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Суғуртаи давлатии иҷтимоӣ низоми навъҳои аз ҷониби давлат кафолатдодашудаи таъмини ашхоси суғурташуда ҳангоми маҳрум гардидан аз музди меҳнат ё даромад дар натиҷаи бемори, осеби меҳнати ё бемории касби, маъюби, ҳомиладори ва таваллуд, пири, бекори, аз даст додани саробон, ғавтидан ва дигар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби саҳмҳои ҳатмии суғуртаи корфармоён ва шаҳрвандон иборат мебошад.

Суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ҳатми мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ (Қонуни ҚТ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 244).

Моддаи 3. Мафҳумҳои дар Қонун истифодашаванда

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

Суғуртакунанда - шаҳрвандон, ашхоси ҳуқуқи (корхона, муассиса, ташкилот ва дигар субъекти хоҷагидори, сарфи назар аз шакли моликият ва навъи фаъолият) ва ашхоси воқеӣ, ки шаҳрвандонро тибқи шартнома (қарордод) ба кироҷори ҷалб мекунад, аз ҷумла ашхоси ҳуқуқи ва воқеии хориҷӣ, инчунин ташкилотҳои байналхалқӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти худро анҷом медиҳанд, ба ҳисоб мераванд, ки ўҳдадоранд мутобиқи қонунҳои ҷори ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ саҳм ворид кунанд.

Муассисаи суғурта - шахси ҳуқуқӣ, ки фаъолияти суғуртаро мутобиқи қонунҳои ҷори дар соҳаи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ анҷом медиҳад.

Шахси суғурташуда - шахси воқеӣ, ки ба манфиати ӯ суғуртаи давлатии иҷтимоӣ анҷом дода мешавад (Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824).

Ҳодисаи суғурта - ҳодисаи рӯҳдода, ки бо фаро расидани он ўҳдадорӣ суғуртакунанда оид ба пардохти суғурта ба шахси суғурташуда ё талофии хароҷоти масрафнамудаи ӯ ба миён меояд.

Пардохти суғурта - маблағи пули, ки ҳангоми ба миён омадани ҳодисаи суғурта ба шахси суғурташуда тибқи ҳаҷм ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунҳо оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ анҷом дода мешавад.

Саҳами суғурта - пардохти ҳатми барои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ, ки суғуртақунанда вазифадор аст ба муассисаи суғурта гузаронад.

Тарифҳои саҳмияҳои суғурта - андозаи саҳмияи суғурта бо фоизи ба музди меҳнати (даромад) бо ҳама асосҳо ҳисобкардашуда ё ҳаҷми мушаххас барои категорияҳои алоҳидаи суғуртақунандагон.

Баҳисобгирии инфиродӣ - ташкил ва пешбурди баҳисобгирии маълумот оид ба ҳар як шахси суғурташуда бо мақсади суғуртаи давлатии иҷтимоӣ.

Собиқаи суғурта - давомнокии маҷмӯи давраҳои пардохти саҳмияҳои суғурта барои шахси суғурташуда.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Суратҳисоби захиравии инфиродӣ - қисми махсуси ҳисобномаи захиравии инфиродие мебошад, ки дар он маблағи захираҳои ҳатмии нафақаи, даромадҳо аз сармоягузори ва индексатсияи онҳо, инчунин пардохтҳо аз ҳисоби захираҳои нафақаи дарҷ гардидаанд.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Моддаи 4. Принципҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Принципҳои асосии суғуртаи давлатии иҷтимоӣ иборатанд аз:

хусусияти умумӣ ва ҳатми доштани суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ва таъмини ҳифзи иҷтимоӣ ашхоси суғурташуда (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*);

кафолати давлатии нигоҳ доштани сатҳи бадастомадаи ҳифзи иҷтимоӣ ашхоси суғурташуда;

табақабандии сатҳи ҳифзи иҷтимоӣ ашхоси суғурташуда бо назардошти саҳми меҳнати онҳо, сабабҳои ҳодисаҳои суғурта ва дигар омилҳо;

масъулияти суғуртақунанда ва муассисаи суғурта ҷиҳати таъмини ҳуқуқҳои ашхоси суғурташуда;

масъулияти ашхоси суғурташуда, ки иштироки бевоситаашонро барои ба расмият даровардан ва маблағгузори суғуртақунии иҷтимоӣ худ пешбини менамоянд;

баробарҳуқуқи ва ҳифзи ҳуқуқи субъектҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ;

иштироки намоёндоғони ҳамаи субъектҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ дар идораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ (намоёндоғони давлат, суғуртақунанда, иттиҳодияҳои корфармоён ва кормандон дар симои шахси намоёндо);

дастрасӣ ба таъмин ва татбиқи ҳуқуқи ашхоси суғурташуда ва ташкили назорати низоми суғуртаи давлатии иҷтимоӣ (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*);

махсус будани маблағҳои молиявии суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ва анҷом додани пардохтҳо ба ашхоси суғурташуда вобаста ба иҷрои ӯҳдадорихо оид ба суғуртаи иҷтимоӣ;

масъулияти давлат барои истифода, ҷойгирони ва ҳифзи воситаҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ.

Моддаи 5. Ашхосе, ки бо суғуртаи давлатии иҷтимоӣ фаро гирифта мешаванд

Суғуртаи давлатии иҷтимоӣ бидуни истисно, тамоми ашхоси воқеиро, ки тибқи шартномаи (қарордод) меҳнати кор мекунад, (минбаъд-кормандон) ки дар корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои ҳамаи намуди моликият ва фаъолияти хоҷагидори, шаҳрвандони алоҳида, инчунин ашхосе, ки аз ӯ иштирокчиҳои корхонаҳо мебошанд, дар бар мегирад.

Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти худро тибқи шартномаи дорои хусусияти гражданию ҳуқуқӣ анҷом медиҳанд, аз ҷумла дар намоёндагиҳои давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва дипломатӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки фаъолияти меҳнатӣ, хоҷагидорӣ ва соҳибкориро (бе ташкили шахси ҳуқуқӣ) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал мебароранд, мутобиқи Қонуни мазкур бояд таҳти суғуртаи ҳатмии давлатии иҷтимоӣ қарор гиранд. Тартиби суғуртаи ҳатмии давлатии иҷтимоиро нисбати шахсони зикргардида Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*).

Моддаи 6. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои суғуртакунанда

Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад:

шаҳсан аз тариқи намоёндаи худ дар идораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ иштирок намояд;

аз муассисаи суғуртакунанда бидуни маъноият оид ба истифодаи маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ маълумот ба даст орад;

ба ҳифзи судии ҳуқуқи манфиатҳои худ.

Суғуртакунанда вазифадор аст:

мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Қонун нафақа, ёрдампули ва дигар пардохтҳои дорои хусусияти мақсаднокро оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ба ашхоси суғурташуда пардозад;

дар мӯҳлатҳои муайяншуда аз ҷониби тамоми ашхоси суғурташуда саҳмияҳои суғуртаро пардозад;

ҷиҳати рафъи омилҳои номатлубе, ки ба тандурустии кормандон таъсир мерасонад, барои беҳбуди шароити фаъолияти иқтисоди ва рафъи ҳодисаҳои травматизми истеҳсоли ва бемориҳои касби тадбирҳои зарури андешад;

ба муассисаи суғурта оид ба маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ, таъмини ҳуқуқи ашхоси суғурташуда ва иҷрои ӯҳдадорихои суғуртакунанда аснод ва маълумотҳоро пешниҳод кунад;

қарорҳои мақомоти суғуртаи иҷтимоиро оид ба масъалаҳои, ки таҳти салоҳияти онҳо қарордоранд, иҷро кунад;

баҳисобгирии суғуртаи давлатии иҷтимоиро анҷом дода ба муассисаи суғурта оид ба хароҷот ҳисобот диҳад.

Моддаи 7. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои муассисаи суғурта

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз тарафи мақомоти ваколатдоре, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (минбаъд - мақомоти ваколатдор), амалӣ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 244*).

Муассисаи суғурта ҳуқуқ дорад:

- дар вазорату идораҳо, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо сарфи назар аз шакли моликиятшон тафтиши асноди пули, китобҳои муҳосибави (бухгалтери), журнали, сабт, ҳисобот, нақша, смета, декларатсияҳо ва дигар асноди вобаста ба

ҳисоб ва пардохти ҳиссаҳои суғурта, таъмин ва пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳоро анҷом дода оид ба масъалаҳое, ки дар натиҷаи тафтиш ба миён меоянд, тавзеҳот, маълумотнома ва маълумотҳои зарури ба даст орад;

хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*).

- баҳисобгирии инфиродии саҳмияҳои пардохташудаи суғуртаро дар ҳолатҳои пешбинишудаи қонун анҷом диҳад;

- аз шахсони воқеӣ ва шахсони мансабдори шахси ҳуқуқӣ рафъи вайронкунии қонунгузории Қумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи пардохти саҳмҳои суғурта ва хароҷоти ин маблағҳо чиҳати пардохти нафақа, кӯмакпулӣ ва ташкили солимгардонӣ талаб намояд;

- бо тартиби муқарраршуда бақияпулиҳоро аз рӯи саҳми ҳисобкардашудаи мучозотҳои молиявӣ, пеня ва гирифтани ҷарима аз шахсони мансабдоре, ки қонунгузории Қумҳурии Тоҷикистонро оид ба суғуртаи иҷтимоӣ вайрон кардаанд, тибқи Кодекси Қумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурий рӯёнад:

- фонди захиравӣ ва фонди рушд созмон диҳад;

- маблағи муваққатан озодро ба қоғазҳои қиматнок ва депозитҳои бонкҳо гузорад;

- захираҳои нафақавии шахсии суғурташударо дар асоси шартномаҳои бо ширкатҳои идорақунанда басташуда тибқи шартҳои диверсификатсия нигоҳ дорад;

- даъво пешниҳод намояд ва ё дигар амалҳои ҳуқуқии барои ҳимояи манфиатҳои мақомоти ваколатдор заруриро пешбинӣ намояд;

- дар ҳамкориҳои байналмилалӣ мутобиқи тартиби муқарраргардида ширкат варзад, таҷрибаи давлатҳои хориҷиро дар соҳаи таъмини нафақа ва суғуртаи иҷтимоии аҳоли омӯзад ва истифода намояд;

- коршиносон, мутахассисон ва машваратчиён, аз ҷумла хориҷиёнро ба кор ҷалб намояд;

- дар таъсис додани муассисаҳои махсуси молиявие, ки ба аҳоли хизмати иҷтимоии суғуртавӣ мерасонанд, иштирок кунад;

- тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба судҳо дар бораи ҷуброни зиёни (дар шакли пулӣ ва ғайрипулӣ) бучети мақомоти ваколатдор ба тарзи маҷбураи ситонидани маблағи пардохтнашудаи саҳмҳои суғурта ва мучозотҳои молиявӣ даъвои амволӣ пешниҳод кунад;

- аз мақомоти дахлдори ҳокимияти давлатӣ ва муассисаҳо (васоят ва парасторӣ, сабти асноди ҳолатҳои шаҳрвандӣ, ҳифзи иҷтимоӣ) ҳуҷҷат ва маълумоти дахлдорро (маълумотнома, нусха ва дигар маълумот) талаб намояд, ки дар асоси онҳо таъин ё пардохти ин ё он намуди нафақа ё кӯмакпулӣ тибқи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ анҷом дода шудааст (анҷом дода мешавад).

хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*).

хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*).

Муассисаи суғурта вазифадор аст:

Қонунҳои Қумҳурии Тоҷикистонро, ки ҳуқуқи ашхоси суғурташударо дар қисми таъминот бо нафақа, кумакпули ва ҷубронпули оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ҳифз менамояд, иҷро кунад;

Тадбирҳои таъминқунандаи пойдории молиявии низоми суғуртаи давлатии иҷтимоиро амали намояд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*);

назорати баҳисобгирии дуруст, пардохти саривақти ва гузаронидани сахмияҳои суғуртаро оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ анҷом диҳад;
сахҳии ҳисоб ва сари вақт баҳисобгирии ва пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳоро ба ашхоси суғурташуда таъмин намояд;
ба мақомоти болои ҷиҳати тасдиқи ҳисобу китоб ва воридоти пардохтҳои оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ сари вақт ҳисобот пешниҳод кунад.

Моддаи 8. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои ашхоси суғурташуда

Ашхоси суғурташуда ҳуқуқ доранд:

аз суғуртакунанда бидуни мамоният оид ба ташаққули маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ маълумот ба даст оварда, хароҷоти онро назорат кунанд;

аз суғуртакунанда пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳоро тибқи ҳаҷм ва мӯҳлатҳои муайяншуда талаб намоянд;

сари вақт ва дар ҳаҷми муайяншуда оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ кӯмакпулиҳо гиранд;

ҳуқуқи худро шахсан ё аз тариқи намояндагии худ, аз ҷумла тибқи тартиби суди ҷимоя кунанд;

шахси бовариноки худро ҷиҳати иштирок дар тафтиши ҳодисаҳои суғурта сафарбар намоянд;

- дар ҳолатҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкур ба сифати суғуртакунанда баромад кунад (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*).

Ашхоси суғурташуда ӯҳдадоранд:

Сахмияҳои суғуртаи муқаррарнамудаи қонунҳоро ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ пардозанд;

сари вақт ба суғуртакунанда асноди сахҳро, ки барои таъин намудани пардохтҳои нафақа, кӯмакпули ва ҷубронпулиҳо заруранд, пешниҳод намоянд;

шартҳои муайяншударо барои пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳо риоя кунанд.

ФАСЛИ 2. НАВЪ ВА АНДОЗАИ ТАЪМИНОТ МУТОБИҚИ СУҒУРТАИ ДАВЛАТИИ ИҶТИМОИ

Моддаи 9. Навъҳои таъминот оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон навъҳои зайли таъминот оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ муқаррар карда мешаванд:

таъминоти нафақа;

кӯмакпули барои корношоямии муваққати;

кӯмакпулии ҳомиладори ва таваллуд;

кӯмакпулиҳои оилави;

кӯмакпули ба сабаби бекори;

кӯмакпулӣ барои дафн ба аъзои оилаи камбизоат;

хароҷоти маблағҳо барои тандурустии кормандон ва аъзои оилаи онҳо, инчунин барои татбиқи дигар тадбирҳо, ки ба вазифа ва функсияҳои оид ба ҳифзи меҳнат ва тандурустии кормандон ва аъзои оилаи онҳо мувофиқ аст;

- иловапулиҳо ба нафақа аз ҳисоби маблағи андӯхти нафақаи ҳисобномаҳои андӯхти инфиродӣ (*Қонуни ҚТ аз 29.04.2006 № 187*);

дигар навъи пардохтҳо, ки мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин гардидаанд, инчунин таъминотҳои таъминкунандаи иҷроӣ вазифаҳои муассисаи суғуртакунанда.

Моддаи 10. Тартиби пардохтҳо аз маблағи ҳисобномаҳои андӯхти инфиродии шахрвандон

Муассисаи суғурта пардохтҳоро аз маблағи андӯхти нафақа ба шахсони суғурташудае, ки ба синни муқарраргардидаи нафақа расидаанд ва тавассути корфармо ё мустақилона бо тартиби муқаррарнамудаи Қонун саҳмҳои нафақа (суғурта)-ро ба ҳисобномаҳои андӯхти инфиродӣ саривақт пардохт кардаанд, таъин ва таъмин менамояд.

Пардохт дар шаклҳои зайл анҷом дода мешавад:

- муқаррар намудани иловапулии мунтазам (ҳармоҳа) ба нафақаи меҳнатӣ;
- пардохти яквқтаи маблағи андӯхташуда;
- гузаронидани маблағи андӯхташуда ба фонди ғайридавлатии нафақаи интихобкардаи нафақахӯр.

Аз маблағи андӯхти нафақа, ки дар ҳисобномаи инфиродии шахси суғурташуда мавҷуд аст, ҳангоми расидан ба синни нафақа иловапулӣ ба нафақа таъин карда мешавад.

Тартиби пардохт ва андозаи иловапулии нафақаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Пардохти яквқтаи маблағи андӯхти инфиродӣ аз ҷониби муассисаи суғурта ҳангоме амалӣ карда мешавад, ки маблағи умумии андӯхташуда аз меъёре, ки барои таъини иловапулии ҳармоҳаи нафақа баробар ба ҳаҷми 36 - каратаи нишондиҳанда барои ҳисобҳо, ки аз лаҳзаи бавучудоии ҳуқуқ ба иловапулӣ (аз лаҳзаи мурочиат ба таъини иловапулӣ) муқаррар гардидааст, камтар бошад.

Пардохти яквқта аз ҷониби муассисаи суғурта дар асоси аризаи хаттии шахси суғурташуда ҳангоми расидан ба синни муқарраргардидаи нафақа ва пайдо гардидани ҳуқуқ ба гирифтани иловапулӣ дода мешавад. Пардохт бо роҳи гузаронидани маблағ ба ҳисобномае (пасандозе), ки шахси суғурташуда пешниҳод менамояд, анҷом дода мешавад.

Дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағе, ки дар ҳисобномаи захиравии инфиродии шахси суғурташуда мавҷуд аст, дар асоси аризаи хаттии ӯ метавонад ба фонди ғайридавлатии нафақа, ки реквизитҳои онҳоро аризадиханда зикр менамояд, гузаронида шавад.

Фонди ғайридавлатии нафақаро (ба истиснои фондҳои ғайридавлатии нафақае, ки ба шахсони барои зисти доимӣ ба хориҷа сафаркунанда хизмат мерасонанд ва ҳуқуқ доранд фондҳои ғайридавлатии нафақаро вобаста ба маҳалли (кишвари) нави зист зикр намоянд) шахси суғурташуда аз ҳисоби фондҳои метавонад интихоб намояд, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият менамоянд.

Тартиб ва шартҳои гузаронидани маблағи андӯхти нафақаро ба фондҳои ғайридавлатии нафақа Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Дар сурати пардохти маблағи андӯхти нафақавӣ мутобиқи қисмҳои панҷум, шашум ва ҳафтуми моддаи мазкур шахси суғурташуда ҳуқуқи худро барои муқаррар намудани иловапулӣ ба нафақаи меҳнатӣ аз маблағе, ки дар ҳисобномаҳои андӯхти инфиродӣ мавҷуданд, аз даст медиҳад.

Моддаи 10 (1). Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ*)

Моддаи 10 (2). Рақами инфиродии суғуртаи иҷтимоӣ

Дар низоми суғуртаи иҷтимоӣ барои ҳар як шахси суғурташуда рақами инфиродии суғурта гузошта мешавад, ки он ҳамзамон рақами ҳисобномаи андӯшти инфиродӣ мебошад.

Зикри рақамҳои инфиродии суғуртаи иҷтимоӣ дар муносибатҳои байниҳамдигарии суғуртакунанда, муассисаи суғурта ва шахси суғурташуда ҳатмӣ мебошад.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Моддаи 11. Таъминоти нафақа

Тартиби муқаррар намудан, таъин, ҳисобу китоб ва пардохти ҳамаи намудҳои нафақа бо қонун "Дар бораи таъмини нафақаи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 12. Кӯмакпули ҳангоми корношоямии муваққати

Ҳангоми бемори (чароҳат бардоштан), ки бо гум кардани қобилияти кори вобаста аст, дар вақти зарурати нигоҳубини узви бемори оила, карантин, протезгузори кӯмакпули барои корношоямии муваққати пардохта мешавад.

Кӯмакпулӣ барои корношоямии муваққатӣ ба андозаи зайл пардохт карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 01.08.2012 № 893*):

100 фоизи музди меҳнат:

- ба кормандон ҳангоми бардоштани осеби меҳнатӣ ё бемориҳои касбӣ;

- ба иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ, ки кор мекунанд ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда;

- ба кормандоне, ки аз минтақаи олудаи радиоактивӣ дар натиҷаи садамаи Чернобил ва минтақаҳои ба онҳо баробаркардашудаи офатҳои табиӣ ҳангоми гирифтӣ шудан ба бемориҳои узвҳои ҳосилкунандаи хун (лейкози шадид), гадуи сипаршакл (аденома, саратон), варамҳои хатарнок кӯчонида шудаанд.

70 фоизи музди меҳнат:

- ба кормандоне, ки собиқаи меҳнати бефосилаи ҳаштсола ва беш аз он доранд;

- ба кормандоне, ки таҳти сарпарастии худ се ва ё бештар фарзандони то 16-сола (ё хонандагони то 20-сола) доранд;

- ба кормандони یتим, ки ба синни 23 нарасидаанд.

60 фоизи музди меҳнат:

- ба кормандоне, ки собиқаи меҳнати бефосилаи то ҳаштсола доранд.

Агар корманд дар давраи кор, дар роҳ ҳангоми ба кор омадан, ҳамчунин ҳангоми аз кор ба хона рафтӣ, аз ҷумла рӯзи аз кор озод карда шуданаш муваққатан корношоям гардида бошад, ба гирифтани кӯмакпулӣ ҳақ дорад.

Кӯмакпулӣ барои корношоямии муваққатӣ то барқарор гардидани қобилияти меҳнатӣ, вале ба муддати на зиёдтар аз чор моҳи бемории пай дар пай ва ҳангоми мубталои касалии сил будан ба муддати на бештар аз дувоздаҳ моҳ дода мешавад ва баъди ин кормандро барои муқаррар кардани маънубӣ ба Хадамоти давлатии ташхиси тиббию иҷтимоӣ мефиристанд.

Кӯмакпули барои корношоямии муваққати аз рӯи ҳисоби якмоҳа назар ба андозаи нишондиҳанда барои ҳисобҳо, кам буда наметавонад.

Барои таъини кӯмакпули барои корношоями муваққати варакаи корношоями (варакаи бемори), ки тибқи тартиби муқарраршуда дода шудааст, асос буда метавонад. Дар сурати гум кардани варакаи корношоями кӯмакпули тибқи нусхаи он (дубликат) пардохта мешавад.

Муайян кардани ҳаҷми собиқаи бефосилаи кори мутобиқи қоидаҳои ҳисобу китоби собиқаи бефосилаи кории кормандон ҳангоми таъини кӯмакпулиҳо оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ, ки онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, аз рӯзи фарорасии корношоями ҳисоб карда мешавад.

Тартиби таъин ва пардохти кӯмакпулиҳо оид ба корношоямии муваққати дар корхонаҳо тибқи асноди меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Шахсони суғурташуда аз ҷумлаи соҳибкорони инфиродӣ тибқи тартиби умумӣ ба кӯмакпулӣ барои корношоямии муваққатӣ ҳуқуқ доранд. Кӯмакпулӣ ба шахсони мазкур ҳангоми пешниҳоди эълумияи суғуртаи иҷтимоӣ ба тариқи баҳисобгирии маблағи кӯмакпулии ба онҳо тааллуқдошта ба ҳисоби саҳмҳои пардохтшавандаи суғурта пардохта мешавад.

Моддаи 13. Кӯмакпулии ҳомиладори ва таваллуд

Кӯмакпулии ҳомиладори ва таваллуд ба андозаи пурраи музди меҳнат барои тамоми давраи рухсатие, ки ба зан ба сабаби ҳомиладори ва таваллуд дода мешавад, сарфи назар аз он ки чанд рӯзи рухсати ба давраи пеш аз таваллуд ва чанд рӯзи он ба давраи пас аз таваллуд рост омадааст, пардохта мешавад.

Моддаи 14. Кӯмакпулии оилави

Ҳангоми таваллуди кӯдак дар оила кӯмакпулии оилавии зайл пардохта мешавад: кӯмакпулии яквақта бинобар таваллуди кӯдак; кӯмакпулии ҳармоҳа барои нигоҳубини кӯдак.

Кӯмакпулии яквақта бинобар таваллуди кӯдак ба андозаи зерин таъин карда мешавад:

ҳангоми таваллуди кӯдаки яқум - ба андозаи се нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
ҳангоми таваллуди кӯдаки дуҷум - ба андозаи ду нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
ҳангоми таваллуди кӯдаки сеҷум ва зиёда - ба андозаи як нишондиҳанда барои ҳисобҳо.

Кӯмакпули дар ҷои кори (таҳсил) яке аз волидайн, агар падару модар кор ё таҳсил накунанд - аз ҷониби шӯъбаҳои ҳифзи иҷтимоии аҳолии маҳалли истиқомат пардохта мешавад.

Кӯмакпулии яквақта ҳангоми таваллуди кӯдак аз рӯзи таваллуди кӯдак таъин ва пардохта мешавад, агар мурочиат барои гирифтани он на дертар аз шаш моҳи пас аз рӯзи таваллуди кӯдак сурат гирифта бошад.

Дар сурати додани рухсати ба зан барои нигоҳубини кӯдак то ба синни якунимсолаги расидани он барои ин мӯҳлат дар ҷои кор аз ҳисоби маблағҳои суғуртаи иҷтимоӣ ба андозаи 100 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо ба ӯ кӯмакпулии ҳармоҳа барои нигоҳубини кӯдак пардохта мешавад.

Моддаи 14(1). Тартиб ва шартҳои пардохти кӯмакпулиҳо ҳангоми корношоямии муваққатӣ, ҳомиладорию таваллуд ва кӯмакпулиҳои оилавӣ (Қонуни ҚТ аз 28.12.2013)

Тартиб ва шартҳои пардохти кӯмакпулиҳо ҳангоми корношоямии муваққатӣ, ҳомиладорию таваллуд ва кӯмакпулиҳои оилавиرو Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 15. Кӯмакпули ба сабаби бекори

Кӯмакпули ба сабаби бекори мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон" таъин ва пардохта мешавад.

Моддаи 16. Кӯмакпули барои дафн ба аъзои оилаи камбизоат

Кӯмакпули барои дафн (кӯмакпулии маросими) ба аъзои оилаи камбизоат дар ҳолати фавти корманди суғурташуда, ё худ дар ҳолати фавти аъзои оила, ки дар таъминоти ӯ мебошанд, дода мешавад. Андозаи кӯмакпули барои дафн баробари бист нишондиҳанда барои ҳисобҳо аст.

Тартиб ва шартҳои пардохти кӯмакпулиро барои дафн ба аъзои оилаи камбизоат Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 16 (1). Таъин ва пардохти кӯмакпулиҳои иҷтимоӣ ба гурӯҳҳои алоҳидаи шахсони суғурташуда

Шахсони суғурташуда аз ҷумлаи соҳибкорони инфиродӣ ба кӯмакпулие, ки мутобиқи моддаҳои 12, 13, 14, 15 ва 16 Қонуни мазкур дар асосҳои умумӣ таъин карда мешавад, ҳуқуқ доранд. Кӯмакпулии таъингардидаро мақоми ваколатдор тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мепардозад.

Шахсоне, ки фаъолияти меҳнатиро берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар намояндагӣҳои давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва воқеъ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, ба гирифтани кӯмакпули ҳуқуқ доранд, ба шарте, ки саҳмҳои суғуртаро корфармоён (суғуртақунандагони онҳо) мутобиқи Қонуни мазкур ва ё созишномаҳои дучониба ва бисёрҷонибаи байнидавлатӣ басташуда дар бораи тартиби суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи шаҳрвандони кишварҳои, ки ин созишномаҳо имзо кардаанд, пардохта бошанд ва ё дар сурати аз тарафи ҳамин шахсон тибқи тартиб ва андозаи муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андози иҷтимоӣ мустақилона пардохт шуда бошад."

Моддаи 17. Маблағгузори пардохтҳои дорои хусусиятҳои мақсаднок оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Аз ҳисоби маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ пардохтҳои вобаста ба тандурустии ашхоси суғурташуда ва аъзои оилаи онҳо, ки тахти сарпарастияшон қарор доранд (муолиҷаи санаторию курорти, ташкили фаросати кормандон ва аъзои оилаи онҳо, таъмини хӯроқи парҳези ва дигар тадбирҳои тандурустию пешгирикунанда), анҷом дода мешавад. Харочоти ин маблағҳо бевосита дар корхонаҳо аз ҷониби мақоми дахлдори намояндаги ба андоза ва тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Маблағҳои мақомоти ваколатдор, инчунин ба маблағгузори тадбирҳои зайл равона карда мешаванд:

барои ҳимояи ҳуқуқи аҳоли, таъминоти сахми санаторию профилакторияҳо, лагерҳои тандурусти, қисман таъмин намудани штатҳои мактабҳои варзиши атфол ва чавонон, татбиқи дигар тадбирҳои, ки ба вазифаҳои ҳифзи меҳнат ва тандурусти кормандон ва аъзои оилаи онҳо марбутанд;

маблағгузориҳои хароҷот оид ба омодагии касби, такмили ихтисос ва бозомӯзии бекорон, аз ҷумла пардохти стипендия, пардохти корҳои ҷамъияти, таъсиси ҷойҳои кори барои шахрвандони бекоре, ки ба ҳифзи иҷтимоӣ эҳтиёҷ доранд;

таъмини худмашғулияти аҳолии бекор ва таъсиси ҷойҳои иловагии кори, барои фаъолияти илмию маблағгузориҳои тадбирҳои ҳамкории бозори меҳнат, барои таъминоти хадамоти давлатии шуғл ва рушди байналхалқӣ оид ба масъалаҳои шуғл ва бекори;

татбиқи барномаҳои ҷумҳуриявӣ ва минтақавӣ оид ба дастгирии иҷтимоии нафақахӯрон, маъҷубон, атфол ва дигар гурӯҳҳои аҳоли;

таъмини ниғаҳдошти мақомоти идораи хадамоти мақомоти ваколатдор, тарбия ва бозомӯзии кадрҳо, рушди заминаи моддию техникаи низомӣ фонд;

пардохти ҷубронпули ба ивази роҳхатҳои истифоданашудаи муолиҷаи санаторию курорти ба маъҷубони Ҷанги Бузурги Ватани ва ашхоси ба онҳо баробаркардашуда;

пардохти қисми захиравии нафақаи меҳнати.

ФАСЛИ 3. ШАРТҲОИ УМУМИИ ТАЪИН ВА ПАРДОХТИ МАБЛАҒҲОИ СУҒУРТА ВА ПАРДОХТҲОИ МАҚСАДНОК

Моддаи 18. Таъин, маблағҳои суғурта, ҳаҷм ва мӯҳлати пардохти он

Таъин ва пардохти ҷамъи маблағҳои суғурта оид ба ҳар як навъи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ дар ҳаҷм ва мӯҳлатҳои пешбинишудаи қонун анҷом дода мешавад.

Ба ашхоси суғурташуда, ки таҳти муносибатҳои меҳнати қарор доранд, кӯмакпулиҳо ва пардохтҳои мақсаднок оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ дар ҷои кор ё маҳалли истиқомати суғуртакунанда таъин ва пардохта мешаванд. Дар сурати барҳам хӯрдани корхона ё иваз шудани суғуртакунанда, кӯмакпулиҳо аз ҷониби вориси ҳуқуқи таъин ва пардохта мешаванд ва ҳангоми мавҷуд набудани вориси ҳуқуқи - аз ҷониби мақоми ваколатдори суғуртакунандаи иҷтимоӣ (муассисаи суғурта), ки суғуртакунандаро ба қайд гирифтааст, анҷом дода мешавад.

Ба ашхоси бақайдгирифташудаи бекор (нафақахӯрон ва бекорон) пардохтҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори маҳалли зист пардохта мешавад.

Кӯмакпулиҳо ҳангоме таъин ва пардохта мешаванд, ки агар дар мавриди пардохти он на дертар аз 6 моҳ, то рӯзи ҳатми ҳолати суғурта мурочиат карда бошанд.

Кӯмакпулие, ки то рӯзи фавти шахси суғурташуда талаб карда нашудааст, ба аъзои оилаи ӯ ё ашхоси таҳти сарпарастии шахси фавтида қарордошта, пардохта мешавад.

Кӯмакпулиҳои пурра гирифтанишудаи боқимонда ба амволи мероси дохил карда намешаванд.

Мутобиқи ҳамин Қонун пардохтҳо ба ашхоси суғурташудаи ноҳияҳо ва маҳалҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда барояшон коэффитсиентҳои ноҳиявӣ ба музди

меҳнат истифода мегарданд, зиндаги ва меҳнат мекунанд, бо дарназардошти ин коэффисиентҳо пардохта мешаванд.

Моддаи 19. Нигоҳ доштани маблағи кӯмакпулиҳои изофатан пардохташуда

Маблағҳои изофагии ба гиранда пардохташудаи суғуртапули, агар додани изофапули бо гуноҳи ӯ сурат гирифта бошад, тибқи тартиби муайяннамудаи қонун нигоҳ дошта мешаванд.

Моддаи 20. Ҳалли баҳсҳо оид ба масъалаҳои таъминот бо кӯмакпули

Баҳсҳо байни ашхоси суғурташуда ва суғуртакунандагон дар мавриди масъалаҳои таъминот бо кӯмакпули оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ бо тартиби суди мавриди барраси қарор мегирад.

Моддаи 21. Мақомоти идораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Идоракунии низоми суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи мақомоти ваколатдор, бо иштироки намояндагони кормандон ва ассотсиатсияи корфармоён, ки таҳияи сиёсати мувофиқашудаи давлатиро дар соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ, инчунин аудити молиявӣ ва ҳуқуқии иштирокчиёни суғуртаи иҷтимоиро амалӣ менамоянд, анҷом дода мешавад.

Идораи оперативии маблағ ва амволи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз ҷониби фонди ҳифзи иҷтимоии аҳолии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Мақомоти ваколатдор фаъолияти худро мувофиқи Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин Низомномае, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад, амалӣ менамояд.

Бо мақсади назорат аз болои дурустии пардохти кӯмакпули чихати суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз тарафи суғуртакунанда дар корхонаҳо, ташкилотҳо ва муассисаҳо аз ҳисоби намояндагони бакортаъминкунанда, кумитаи иттифоқи касаба ва ё дигар мақоми намояндагии кормандон комиссия таъсис меёбад ва ё вакили масъули суғуртаи иҷтимоӣ интихоб мешавад. Хароҷоти маблағи суғурта барои табобати санаторию курорти, истироҳати кормандон аз аъзои оилаи онҳо, хурокхӯрии парҳези ва дигар тадбирҳои солимгардонию профилактики бевосита дар корхонаҳо аз тарафи кумитаи иттифоқи касаба ё дигар мақоми намояндагии кормандон анҷом мегардад.

ФАСЛИ 4. МАБЛАҒГУЗОРИИ СУҒУРТАИ ДАВЛАТИИ ИҶТИМОИ

Моддаи 22. Маблағҳо барои таъмини пардохтҳо оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Маблағгузории пардохти нафақа, кӯмакпулиҳо ва дигар пардохтҳои дорои хусусиятҳои мақсаднок оид ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз ҷониби муассисаи суғурта анҷом дода мешавад. хорич карда шуд.

Маблағҳои мақомоти ваколатдор аз ҳисоби зайл ташаккул меёбанд:

сахмҳои суғуртаи ҳатмии корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои ҳамагуна шакли моликият, дигар ташкилотҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, сарфи назар аз тобеияти онҳо, сахмҳои шаҳрвандон, ки ба фаъолияти

соҳибкори машғуланд (шахсони ҳуқуқи намебошанд) ва дигар шахрвандон, ки мутобиқи ҳамин Қонун бояд ба суғуртаи давлатии иҷтимоӣ фаро гирифта шавад;

маблағҳое, ки вобаста ба таъин намудани нафақаи пеш аз мӯхлат ва ба мақсадҳои таъминоти имтиёзноки нафақа мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таъмини нафақаи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон" ситонида мешавад;

маблағҳои саҳмҳои ҳатмии суғурта, ки бидуни тартиби баҳс аз шахсони ҳуқуқи ва воқеи ситонида мешаванд;

саҳмҳои ихтиёри ва пардохтҳои хайрияи шахсони ҳуқуқи ва воқеи;

дивидент ва даромадҳои бадастовардашуда аз Ҷаъолияте, ки қонунгузори манъ нанамудааст;

даромадҳое, ки ҳангоми расонидани ёрии молиявӣ аз ҳисоби маблағҳои муваққатан озод ва оид ба депозитҳои мақомоти ваколатдор ба даст оварда мешавад;

маблағҳои бучети ҷумҳуриявӣ барои пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳо ба хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо пешбинишуда, нафақа барои хизматҳои махсус дар назди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талофии хароҷоти баланд бардоштани ҳаҷми нафақа ва кӯмакпулиҳо вобаста ба тағйирёфтани индекси рӯзгузарони ва афзоиши музди меҳнат;

маблағи бучети маҳалли, ки барои пардохти нафақа барои хизматҳои шоёни дорои аҳамияти маҳалли, инчунин нафақаҳои иҷтимоӣ пешбини шудаанд.

маблағе, ки ба қисми махсуси ҳисобномаи захиравии инфиродӣ, чиҳати пардохтҳои минбаъда ба нафақахӯрон ҳангоми пешбурди баҳисобгирии инфиродӣ дар низоми суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ворид карда шудаанд;

дигар воридоте, ки ба қонунҳо ва дигар асноди меъёрию ҳуқуқи муҳолиф намебошанд.

Маблағҳои пулии мақомоти ваколатдор мусодира ва андозбанди намегарданд аз онҳо бочу хирочи комиссияи ситонида намешавад.

Маблағи дар бучети мақомоти ваколатдор ҷамъгардида ба ду гурӯҳ тақсим мешавад:

- саҳмҳои суғуртавӣ, маблағи муҷозоти молиявӣ воридшуда, субвенсияи бучетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, даромад ва Ҷоизҳо аз қойғиркунии маблағи муваққатан озод ба таркиби бучети давлатӣ дохилгардида дар бучети тасдиқгардидаи соли навбатӣ тақсим ва харҷ карда мешаванд;

- маблағе, ки ҳамчун саҳмҳои нафақавӣ аз ҳисоби музди меҳнат ва даромади шахрвандон ворид мегардад ва ба қисми захиравии суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда дохил мегардад, инчунин Ҷоизҳо ва даромадҳо аз қойғиркунии муваққатии онҳо дар Бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли навбатии молиявӣ пешбинӣ намешаванд ва дар шакли захираи нафақавии давлатӣ нигоҳ дошта мешаванд.

Дар бучети Фонд барои соли навбатии молиявӣ маблағи дар ҳамин сол ворид ва харҷшаванда, инчунин маблағе, ки барои пардохти иловапулиҳо ба нафақа аз андӯхти (аз захираи нафақавии давлатӣ) нафақа дар ҳамин сол равона мегарданд, пешбинӣ мешаванд.

Моддаи 23. Сохтор ва ҳаҷми тарифҳои саҳмҳои суғурта

Суғуртақунондагон ӯҳдадоранд андози иҷтимоиро тибқи тартиб ва ҳаҷми муқаррарнамудаи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт намоянд. Ба таркиби андози иҷтимоӣ дохил мешаванд:

- саҳмҳо барои суғуртаи иҷтимоӣ;
- саҳмҳои нафақавӣ;
- саҳмҳои суғурта барои бекорӣ.

Андозаи (таносуби) ҳар як навъи саҳм ва самти хароҷотро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Маблағи андози иҷтимоӣ ва саҳмҳои нафақа аз ҳисоби маблағи андозбандишаванда бароварда мешаванд.

Моддаи 23 (1). Тартиби нигоҳдори, баҳисобгири ва истифодаи воситаҳои пули, ки ба ҳисобномаи захиравии инфироди ворид шудаанд

Ҳангоми чори намудани баҳисобгирии захиравии инфироди дар низоми давлатии суғуртаи иҷтимоӣ ба ҳар як шахси суғурташуда ҳисобномаи захиравии инфироди кушода мешавад, ки дар намуди электрони маълумот оиди ҳуқуқҳои нафақавӣ аз ҳисоби захираҳои ҳатмии нафақавӣ қайд карда мешаванд.

Суратҳисоби захиравии инфироди қисми махсуси ҳисобнома мебошад, ки саҳмҳои суғуртавии воридгардида, маблағҳои ҳисобкардашудаи даромадҳо аз истифодаи захираҳои шахси суғурташуда, индексатсияи ин маблағҳо ва пардохтҳои анҷомдодашударо дар бар мегирад.

Бо мақсади аз бекурбшави нигоҳ доштан ва таъмини индексатсияи минбаъдаи маблағҳои, ки дар суратҳисоби захиравии инфироди ҷамъ омадаанд, мақомоти ваколатдор ҳуқуқ дорад, тибқи қонунҳои амалкунанда онҳоро ба ҳисоби депозити дар бонкҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қоғазҳои қимматнок (саҳмҳо, векселҳо ва ғайра) гузорад.

Бо мақсади таъмини даромад маблағи андӯхти нафақавиро муассисаи суғурта метавонад ба активҳои нафақай фондҳои ғайридавлатии нафақа тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир намояд.

Муассисаи суғурта ўҳдадор аст даромаднокиро аз ҷойгиронии маблағи андӯхти нафақавӣ на камтар аз нишондиҳандаи ставкаи азнавмаблағгузории Бонки миллии Тоҷикистон таъмин намояд.

Тартиби таъин ва пардохти қисми кафолатии нафақай меҳнатиро аз ҳисоби захираҳои ҳатмии нафақавӣ қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 24. Ўҳдадорихои пардохткунандагони саҳмияҳои суғурта

Пардохткунандагони саҳмияҳои суғурта ба мақомоти ваколатдорсуғуртакунандагон ва ашхоси суғурташуда мебошанд.

Пардохти саҳмияҳои суғурта аз ҷониби суғуртакунанда, аз лаҳзаи аз тарафи муассисаи суғурта ба қайд гирифтани он, анҷом дода мешавад.

Саҳмияҳои суғурта, сарфи назар аз андоз ва дигар пардохтҳои ҳатми, супурда мешаванд.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 824*).

Мақомоти ваколатдор ҳангоми нигоҳдошт ва истифодаи маълумотҳои зикршуда махфияти онҳоро таъмин менамояд. Ба дигар ашхос додани онҳо танҳо дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонун иҷозат дода мешавад.

Моддаи 25. Ҳисоби саҳмҳои суғурта

Ҳисоби сахмҳои суғуртаро андозсупоранда мутобиқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамзамон бо ҳисобии музди меҳнат (пардохти музди меҳнат) ба кормандон ё муайян намудани даромади суғурташавандаи соҳибкорон ё шахсоне, ки бо ғаёлияти меҳнатии инфиродӣ машғуланд, анҷом медиҳанд.

Суғуртакунанда ӯҳдадор аст ҳисоб ва пардохти хармоҳаи сахмҳои суғуртаро таъмин намояд, Ҳангоми риоя накардани мӯҳлатҳои ҳисоби андози суғурта муассисаи суғурта ҳуқуқ дорад нисбати суғуртакунанда тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муҷозоти молиявӣ истифода намояд.

Моддаи 25. Ҳисобгирии сахмҳои суғурта

Саҳмҳои суғурта ба ҳама навъи музди меҳнат (даромад), пардохтҳои дорои хусусиятҳои ҳавасмандгардони ва чубронпули (аз ҷумла подошҳои яквақтина), инчунин барои кор мутобиқи қарордоди пудрат, иҷрои супориш ва ҳаққи муаллифи, ки барои иҷрои кор пардохта шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Ҳангоми аз ҷониби суғуртакунанда риоя накардани қонунгузори меҳнат дар мавриди ҳар моҳ ҳисоб кардани музди меҳнат ё даромади дигар надоштани гурӯҳҳои алоҳидаи пардохткунандагон сахмҳои суғурта аз ҷониби мақомоти суғуртаи иҷтимоӣ бо роҳи ҳисоббарори, бо дарназардошти музди меҳнати ҳадди ақал, ки дар лаҳзаи тафтиш дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 26. Тартиб ва мӯҳлати пардохти сахмияҳои суғурта

Суғуртакунандагон ҳар моҳ, дар мӯҳлатҳои аз бонк гирифтани маблағҳо барои пардохти музди меҳнати моҳи гузашта, ки ба он сахмҳои суғурта ба ҳисоб гирифта шудааст, маблағҳои суғуртаро мегузаронанд.

Суғуртакунандагоне, ки дар муассисаҳои бонки ҳисобномаҳо надоранд, инчунин онҳое, ки пардохти музди меҳнатро аз ҳисоби маблағ, фурӯши маҳсулот, иҷрои кор ва хизматрасони анҷом медиҳанд сахмияҳои суғуртаро то таърихи 10 моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоб кардан сахмияи суғурта фаро мерасад, мепардозанд.

Пардохткунандагони сахмияҳои суғурта, ки ба онҳо вобаста ба шароити меҳнат мутобиқи қонунгузори ҷори барои меҳнат оид ба натиҷаҳои наҳои кор подошпули муайян карда шудааст, вобаста ба маблағи ба ҳисоби музди меҳнат ё дар шакли ставкаҳои устувор, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, сахмияҳоро пардохта минбаъд оид ба натиҷаҳои сол, дар мӯҳлатҳои барои мақсадҳои зикр шуда аз муассисаҳои бонки гирифтани маблағ ҳисобро баробар мекунанд.

Пардохткунандагони сахмияҳои суғурта, ки ғаёлияти меҳнатиро тибқи шартҳои дигар анҷом медиҳанд, сахмияҳои суғуртаро аз он даромад ва дар он мӯҳлатҳо мепардозанд, ки Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст.

Моддаи 27. Муносибатҳои байниҳамдигарии мақомоти суғуртаи иҷтимоӣ ва пардохткунандагони сахмияҳои суғурта бо бонкҳо ва дигар ташкилотҳои кредити

Бонкҳо ва дигар ташкилотҳои кредити ҳисобномаҳои (ҷори) пардохткунандагони сахмияҳои суғуртаро ҳангоми пешниҳод намудани асноде, ки ба сифати пардохткунандаи сахмияи суғурта ба қайд гирифта шудааст, тасдиқ

мекунад ва оид ба дигар ҳисобномаҳо, аз ҷумла бучети, асъори, қарзи, депозити, аккредитиви ва дигарҳо бошад-ҳангоми пешниҳод намудани аснод дар бораи огоҳонии мақомоти мақомоти ваколатдор дар бораи нияти пардохткунандаи саҳмҳои суғурта дар мавриди дар бонк кушодани ҳисобномаи дахлдор, мекушоянд.

Пардохткунандагони саҳмияҳои суғурта ҳамзамон бо талаб карда гирифтани маблағҳо барои пардохти музди меҳнат барои моҳи гузашта ба бонк супоришномаҳои пулиро оид ба саҳмияҳои суғуртаи ба мақомоти ваколатдор гузаронидашуда, ки бидуни он маблағҳо барои пардохти музди меҳнат дода намешаванд, пешниҳод мекунанд. Супоришномаҳои пардохти зикршуда, инчунин супоришномаҳои пардохти пеня, ҷарима ва дигар пардохтҳо дар навбати аввал иҷро карда мешаванд.

Дар ҳолатҳое, ки муассисаҳои бонки бо мақсади истифодаи маблағҳои саҳмияҳои суғуртаи воридшуда дар гардиши бонк ва аз он ба даст овардани ғоида мӯҳлати баҳисобгирии маблағҳоро мегузаронанд, аз ҷониби онҳо барои ҳар як рӯзи гузаронидани мӯҳлат дар ҳаҷми дукарата дар муқоиса бо ставкаи ғоизии ҷорӣ азнавмаблағгузори (рефинансирования) бонки миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ғоизҳо пардохта мешаванд.

Маблағҳое, ки ба бучети мақомоти ваколатдор дар натиҷаи иҷрои мучозотҳои молияви (пеня, ҷарима) ворид гардидаанд, барои мақсадҳои суғуртаи иҷтимоӣ масраф карда мешаванд.

Амалиётҳо оид ба маблағҳои мақомоти ваколатдор аз ҷониби муассисаҳои бонки ё дигар муассисаҳои кредити бидуни талаби подоши комиссияи барои ин амалиёт анҷом дода мешавад.

Моддаи 28. Назорати пардохти саҳмияҳои суғурта ва хароҷоти маблағҳои суғуртаи иҷтимоӣ

Назорати пардохти саҳмияҳои суғурта ва хароҷоти маблағҳои суғуртаи иҷтимоӣ бо қарори мақоми идораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз ҷониби намояндаи мақомоти суғуртаи иҷтимоӣ ё ташкилоти мустақили аудитори анҷом дода мешавад.

Суғуртакунандагон, бонкҳо, дигар мақомоте, ки оид ба маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ амалиётро анҷом медиҳанд, вазифадоранд ба мақомоти назораткунандаи суғуртаи иҷтимоӣ аснод ва маълумотҳои зарурии марбут ба соҳаи фаъолиятшонро пешниҳод намоянд.

Назорати ҷамъияти ҷиҳати таъмини ҳуқуқи ашхоси суғурташуда, хароҷоти маблағҳои суғуртаи давлатии иҷтимоӣ дар корхонаҳо, ташкилоту муассисаҳо аз ҷониби мақомоти намояндагии кормандон анҷом дода мешавад.

Моддаи 29. Масъулият барои ҳисоби нодуруст, сари вақт напардохтан ва нагузаронидани саҳмияҳои суғурта

Барои ҳисоби нодуруст, сари вақт напардохтан ва нагузаронидани саҳмияҳои суғурта ба мақомоти ваколатдор, сари вақт ҳамчун пардохткунандаи саҳмияҳо ба қайд нагирифтани суғуртакунандагон мутобиқи Кодекси андозаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ ба ҷавобгари қашида мешаванд ва инчунин ҳангоми иҷрои амале, ки аз он ба бучети Фонд зиёни моддӣ расидааст, суғуртакунанда ӯҳдадор аст зиёнро дар ҳаҷми пурра ҷуброн намояд. Ҷуброни зиён метавонад тибқи тартиби

муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон с бо қарори суд ситонида шавад.

Моддаи 30. Мӯҳлатҳои дида баромадани мурочиатҳо дар бораи вайрон шудани қонунгузори дар хусуси суғуртаи давлатии иҷтимоӣ

Мурочиати суғуртақунандагон ва суғурташудагон аз рӯи масъалаҳои вайрон шудани қонунгузори оиди суғуртаи давлатии иҷтимоӣ аз тарафи суғуртақунанда дар мӯҳлати 30 рӯз баррасӣ карда мешавад. Аз натиҷаи он суғуртақунанда ба аризадиҳанда баъди қабули қарор дар муддати 10 рӯз ба таври хатти хабар медиҳад.

Дар ҳолати рози нашудан бо қарори қабулшуда, баҳс дар тартиби суди ҳал карда мешавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. РАҲМОНОВ

ш. Душанбе 13 декабри соли 1997 №517